

Jelentések a zöldségfrontról

1. A „lövészek”

— Meddig az én kertemben lesz saláta, addig maguk nem kapnak vételejt? — Király Ferenc, Tóth Ferenc és Börcsök Szilveszter szerint ezt mondta a várokozónak Rádin József, a Szeged és Vidéke Afészdeszki felvásárló telepének vezetője.

A hosszú tél miatt idén későn és egyszerre nőtt meg a saláta. Félmillió fejre kötött szerződést az afészdeszkiekkel, összesen 77 ezer fejet vettek át. A többi kiszántották a kertészek. Bár a becslések szerint nem is lett volna meg az 500 ezer saláta, 350 ezer biztosan megtermett. Az arány még így is elképesztően rossz. A deszkiek el vannak keseredve, jól vannak háborodva. Mert természetes ugyan, hogy ha a fogyasztónak nem kell ennyi saláta, nem lehet a szájába tönni és kifizetni vele. De ki vállalja a dömping kockázatát? Illetve annak a legnagyobb részét? Úgy tetszik, még mindig a termelő a leginkább kiszolgáltatott, többszörösen is.

Kiszolgáltattak az időjárásnak, amely idén kegyetlen volt a kertészekhez. A saláta főlemészette a munkát, költséget, de nem fizette vissza. Kiszolgáltattak a kereskedelemben: az afészdeszkiek megkötötték a szerződést a félmillió fei salátára, de május 3-án dátummal. Május 3-ára állt meg a felvásárlás, mert maga sem tudta volna eladni — az afészdeszki hivatkozott, hogy a termelő nem kérte szerződésösszeszábitást, így a felvásárlásra vállalt garancia a dátum lejártával érvényét veszítette.

— Miért nem figyelmeztették a kistermelőket, hogy hosszabbítják meg a szerződést?

— Rá van írva a szerződés példányuk hátuljára — mondja az afészdeszki képviselő Horváthné Bányai Mária és Torkos László.

— És ha külön szólnak nekik? — Akkor magunk alatt vágjuk volna a fát.

— Így viszont hagyták, hogy velük törjön le az ág...

Az afészdeszki egyébként a saláta egy részét kedvezményes akcióján, ráfizetés nélkül adta tovább. De összehasonlíthatatlanul kevesebbet, mint amennyit — megtermelt népgazdasági értékét — a termelők kénytelenek voltak megsemmisíteni.

A termelő egyébként kiszolgáltattak a saját átvevőjének is. Rádin József nem is

tagadja, hogy a maga salátája előnyt élvez az átvevőkor. Legálisan és jogosnak tartja, amit csinál. Vételjegyeket mutat: a 77 ezer átvevő fej salátából 13 ezer 900 ment az ő nevére.

En éppolyan szerződött kistermelő vagyok, mint a többi. Az afészdeszkiek pedig semmilyen jogszabályt nem mondja ki, hogy én ki-től mennyi salátát vegyek meg. A kereskedelemben nincs egyenlőség: aki bírja, marja!

A falubeliek szerint ő marta. A többiek hiába várják a szállítási lehetőséget, a teherautó egyenesen az átvevő kertjébe ment, ott megpakolták, mástól pedig vagy vettek vagy nem.

— Ha ezt valaki kifogásolja, meglehetem én is, hogy nem a saját nevemre adom le a salátát, hanem egy tucat különböző névre. (Talán meg is tette...) A lényeg akkor sem változik.

A deszkiek egyébként nemcsak a salátával kapcsolatosan kifogásolják az átvevő munkáját.

— Lemérjük otthon a meggyet. Húsz kiló. Leméri az átvevőhelyen: tizenhat kiló. Ha ez egyszer előfordul, rendben van, tévedtünk. De ha sokszor, és sok emberrel, az már nem lehet véletlen. És itt fellebbezésnek helye nincs. Az átvevő tudja, mikor lesz olcsóbb az ár, az ismerőseinek szól előre, tőlük még a drágább áron veszi át. Vagy a minőség: az ő salátájának csak a tetejét mosták meg, úgy rakták az autóra. Másén, ha egy-egy csipet földet talál már, visszadobja vagy újratosítja.

— Azért választottuk Rádin Józsefet, mert nagy a helyismerete, gondoltuk, kijön a helybeliekkel. Ha sok panasza, érkezik rá, fontolóra vesszük, hogy nem dolgozzunk vele tovább — mondják az afészdeszki. Fogalmunk sincs, kit bizhatnánk meg helyette.

Az afészdeszki persze csak közvetve izgatja a deszkiek baja. Nekik teljesen mindegy kitől veszik át a salátát, legfeljebb a termelési biztonság okából számít a falusiak hangulata. Csak hogy a hagyományos deszki saláta már nem túl jövedelmező cikk a kereskedők szerint. A fajta leépült, mert helyben szedik a magját sokára nő meg, akkor sem túl nagyra. Vannak ennél sokkal jobb holland fajták, azoktól azonban a vetőmag borsos ára miatt idegenkednek a deszkiek. Az afészdeszki szeretné átírányítani a ter-

melést más termékekre, például konzervborkára, de egyelőre nem sok sikerrel.

Ettől függetlenül a deszki salátás esetből megállapítható, a zöldségforgalmazás gyakorlata vajmi keveset változott. A közös kockázatvállalás továbbra is illúzió, a kereskedelmi lánc valamennyi résztvevője kergeti saját napi érdekeit, s a gyengébb húzza a rövidebbet. A leggyengébbek pedig azok a nyugdíjasok, termelőszerűket, gyári munka mellett zöldséget termelő, akiknek sem járműjük sem idejük nincs arra, hogy a Bosnyák térre vagy az ipari városokba vigyék a portékájukat. A mostani eset is azt bizonyítja, sajnos munkájuk eredménye a változni nem akaró erőviszonyok alapján olyan, mint a kutya vacsorája estje után: bizonytalan. Rajtuk nem segít a többszörös értékesítés: a rendelkezésükre álló egyrekevesebb van szorulás. Azt szeretnék, ha ez működne korrekt módon. Csak hát — ahogyan a deszki átvevő mondta — erre nincs jogszabály, s itt akár a morál, akár a politikai közhangulat érdekében senki nem mer felelősségre vonni senkit. Marad minden a régi.

Tanács István

Tiszafüreden

Fedett gyógyfürdő

Fedett gyógyfürdővel gyarapodik Tiszafüred, a Tisza II. vízlepcső üdülőközpontjának központja. A nagyközéleti tanács, a Közép-tisza-vidéki Intéző Bizottság anyagi támogatásával a nemrég épített szép strandfürdő egyik medencéjét tesszék téli fürdőzéssé és gyógyításra is alkalmassá.

A számottevő társadalmi munkával kiegészített vállalkozás első lépésjeként befedték a nagyhatszázgyógyfűzettel táplált fürdő-

medencét és megkezdték a fizioterápiás gyógyászati részleg építését. A kivitelezést decemberre fejezik be.

A termalfürdő teljesítése kettős célt szolgál, a hidegebb időkben is biztonságos gyógyterületet teremt a SZTK-beutaltaknak, reumás betegeknek a gyógyítását, másrészt a közeljövőben felépülő turistaszálló vendége számára is nyújthat gyógyterápiás szolgáltatást.

Berki Katalinnak Krisztina, Bálint Józsefnek és Mátó Margitnak Mátyas, Zádori Sándornak és Bata Zsuzsannának Zsuzsanna, Pinter Lászlónak és Papp Piroksa Katalinnak Renáta Szilvia, Radék Árpádnak és Mátyás Annának Erika Andrea, Kákusi Gyulának és Miklós Máriának Gergely, Nagy Jánosnak és Tanács Mária Magdolnának Mariann, Kádár-Németh Józsefnek és Deák Rozáliának József, László Andor Árpádnak és Damján Anikó Imának Andor, Kiss Antalnak és Póbita Zsuzsannának Emese Eva, Buká Viktorának és Finta Jolánnak Ágnes, Huszta Ferencnek és Farkas Erzsébetnek Bettina Petra, Gera Istvánnak és Balogh Ilonának Tünde, Hegedűs István Józsefnek és Bárony Anikó Katalinnak Heléna, Győző Lászlónak és Béres Evának Bernadett Eva, Kis Mihálynak és László Máriának Gábor, Bálint Ferencnek és Hunyadi Margitnak Rita, Dénes Mihálynak és Kristó Erzsébet Piroksának Gábor, Fodor Imrénének és Bernáth Teréznek Róbert, Arany Mihálynak és Becskei Ilonának Anita, Törtel Józsefnek és Kovács Annának Tibor, Simal Sándor Józsefnek és Porrási Ilidónak Boglárka, Dávid Antalnak és Nyerjes Ibolyának Ivett, Szécsényi István Jánosnak és Gusztergő Mártának Kata, Pesti Istvánnak és Lakó Ibolyának Anita, Kádás Ferencnek és dr. Szűllies Ágnesnek Lilla, Bakos Lászlónak és Sára Erzsébetnek Ester, Julianna, Sittkei András Istvánnak és Pákos Mária Judit, Póbita Zoltánnak és László Edit Margitnak Edit, Gerda, Szentés László Ferencnek és Halász Máriának László, Tatár József Tamásnak és Arnyas Pi-

roskának Anikó Tímea, Varga Ferencnek és Sándor Erzsébet Zsuzsannának Agnes, Makra Lászlónak és Kollár Klárának Zsolt László, Kálmán Miklós Mihálynak és dr. Nagypál Katalinnak Tamás, Hegedűs Lászlónak és Vakulya Erzsébetnek Brigitta, Babarozs Zoltán Jánosnak és Oliványi Piroksa Máriának Annamária Marica, Vass Ferencnek és Petőfi Sylvia Máriának Laura Szilvia, Mraznicsa Zoltánnak és Rapacs Margitnak Zsolt, Haska Péternek és Csorba Irénnek Péter, Kusora Zoltánnak és Kákusi Aranka Rozáliának Zsuzsanna Julianna, Tóth Imrénének és Gombos Gizellának Norbert, Piri Géza Ferencnek és Rózsa Katalinnak Ferenc Géza Szűcs Sándornak és Csontos Otília Erzsébetnek Gábor Rajtók György Gyulának és Forgó Erikának Erika Anikó, Papp Istvánnak és Horváth Klárának Tibor, Rovó Lászlónak és Kovács Juliannának László, Mester Károly Józsefnek és Tóth Mária Juliánnak Edina Bernadett nevű gyermekük született.

medencét és megkezdték a fizioterápiás gyógyászati részleg építését. A kivitelezést decemberre fejezik be.

A termalfürdő teljesítése kettős célt szolgál, a hidegebb időkben is biztonságos gyógyterületet teremt a SZTK-beutaltaknak, reumás betegeknek a gyógyítását, másrészt a közeljövőben felépülő turistaszálló vendége számára is nyújthat gyógyterápiás szolgáltatást.

Családi események

Berki Katalinnak Krisztina, Bálint Józsefnek és Mátó Margitnak Mátyas, Zádori Sándornak és Bata Zsuzsannának Zsuzsanna, Pinter Lászlónak és Papp Piroksa Katalinnak Renáta Szilvia, Radék Árpádnak és Mátyás Annának Erika Andrea, Kákusi Gyulának és Miklós Máriának Gergely, Nagy Jánosnak és Tanács Mária Magdolnának Mariann, Kádár-Németh Józsefnek és Deák Rozáliának József, László Andor Árpádnak és Damján Anikó Imának Andor, Kiss Antalnak és Póbita Zsuzsannának Emese Eva, Buká Viktorának és Finta Jolánnak Ágnes, Huszta Ferencnek és Farkas Erzsébetnek Bettina Petra, Gera Istvánnak és Balogh Ilonának Tünde, Hegedűs István Józsefnek és Bárony Anikó Katalinnak Heléna, Győző Lászlónak és Béres Evának Bernadett Eva, Kis Mihálynak és László Máriának Gábor, Bálint Ferencnek és Hunyadi Margitnak Rita, Dénes Mihálynak és Kristó Erzsébet Piroksának Gábor, Fodor Imrénének és Bernáth Teréznek Róbert, Arany Mihálynak és Becskei Ilonának Anita, Törtel Józsefnek és Kovács Annának Tibor, Simal Sándor Józsefnek és Porrási Ilidónak Boglárka, Dávid Antalnak és Nyerjes Ibolyának Ivett, Szécsényi István Jánosnak és Gusztergő Mártának Kata, Pesti Istvánnak és Lakó Ibolyának Anita, Kádás Ferencnek és dr. Szűllies Ágnesnek Lilla, Bakos Lászlónak és Sára Erzsébetnek Ester, Julianna, Sittkei András Istvánnak és Pákos Mária Judit, Póbita Zoltánnak és László Edit Margitnak Edit, Gerda, Szentés László Ferencnek és Halász Máriának László, Tatár József Tamásnak és Arnyas Pi-

roskának Anikó Tímea, Varga Ferencnek és Sándor Erzsébet Zsuzsannának Agnes, Makra Lászlónak és Kollár Klárának Zsolt László, Kálmán Miklós Mihálynak és dr. Nagypál Katalinnak Tamás, Hegedűs Lászlónak és Vakulya Erzsébetnek Brigitta, Babarozs Zoltán Jánosnak és Oliványi Piroksa Máriának Annamária Marica, Vass Ferencnek és Petőfi Sylvia Máriának Laura Szilvia, Mraznicsa Zoltánnak és Rapacs Margitnak Zsolt, Haska Péternek és Csorba Irénnek Péter, Kusora Zoltánnak és Kákusi Aranka Rozáliának Zsuzsanna Julianna, Tóth Imrénének és Gombos Gizellának Norbert, Piri Géza Ferencnek és Rózsa Katalinnak Ferenc Géza Szűcs Sándornak és Csontos Otília Erzsébetnek Gábor Rajtók György Gyulának és Forgó Erikának Erika Anikó, Papp Istvánnak és Horváth Klárának Tibor, Rovó Lászlónak és Kovács Juliannának László, Mester Károly Józsefnek és Tóth Mária Juliánnak Edina Bernadett nevű gyermekük született.

HALÁLOZÁS
Kolompár Valéria, Gladits Gyuláné Varga Etelka, Terhes Andrásné József Anna, Horváth Istvánné Pigniczki Piroksa, Kollár Rozália, Krónicz Jánosné Magony Anna, Bagán András, Szécsi István, Csongrádi Vince, Olasz Kálmán, Uhrin Sándor János, Szabó Mihályné Börcsök Rozália, Szűcs Istvánné Tatar Erzsébet Danka János, Czimer Lajos István, Sörös Ferencné Szűcs Etelka, Braun Dánielné Makai Verona, Szőke Józsefné Csuri Ilona, Nagy Jánosné Vass Ilona, Farkas István Ferencné Mészáros Mária, Gazsó-Tóth Imre, Kerpözel Ferenc, Malinák Lajos, Borbély Vilma, Vihar Anna, Ordán Miklós, Hajas Miklós, Horváth László, Mára Ilés, Zádori Lajos Mihály, dr. Hetényi Béla, dr. Behárvai József, Vaszilcsin Tiborné Gazdik Julianna László Mihály, Kéri István Edéné Újhegyi Ilona Ágnes, Katona György, Márta Józsefné Bálint Mária, Marsal István, Forgó Gábor, dr. Csérei Lajos meghalt.

Három nap a természetben

Sikerrel zárult az országjáró fiatalok megyei tábora

Az időjárásra nem lehet panaszkodni — hallatszottak a megnyugodott hangok péntek délelőtt Opusztaszeren, az országjáró diákok megyei találkozóján. Az idő pedig a sátorveréstől a vasárnapi táborbontásig méltó maradt a dicséretre. Persze, nemcsak ennek köszönhető, hogy három nap után elégedetten utazhattak haza a természet, a kirándulás Csongrád megyei barátai. Az 500 középiskolást ugyanis gondosan előkészített és pontosan lebonyolított programok várták a nap minden szakában. A rendezők azt is jó előre tudták, hogy több kilométeres futóversenyek, vagy mondjuk a környezetismereti verseny tesztjeinek kitöltése után nincs olyan fiatal, aki ne vállalna egy éjszakába nyúló tábor-tüzet, diszkót, vagy mondjuk ne hallgatná szívesen a Bluegras Pilgrims Band country koncertjét. A kulturális programnak nevezett, most felsorolt, és szombat estére kínált választék nem keveset segített abban, hogy a tájékozódási futóverseny, a főzőverseny, a természetjáró akadályverseny után maradt erő a kispályás labdarúgó-bajnokságra is.

Természetesen a versenyek során akadt olyan csapat, amelyik nem kimagasló eredményre jutott, de a józavá emlékezni az opusztaszeri három napra, sőt „nem értékelhető” bejegyzést is találtunk néhány jegyzőkönyvben, de ennek ellenére úgy tűnik, jól felkészült csapatok képviselik majd megyénket júniusban a Balaton-parti Kiliántelegen az országjáró diákok országos találkozóján.

Végül érdemes néhány szót ejteni a boldog győztesekről. A lányoknál a természetjáró akadályversenyt a szegedi Radnóti-gimnázium I. csapata nyerte, megelőzve a Körössy József szakközépiskola II. és a Radnóti gimnázium III. csapatát. A fiúknál a szentesi Pollák szakközépiskola szerezte meg az I. helyet a makói Erdői Ferenc szakközépiskola és a szegedi Vörös István szakközépiskola csapata előtt. Tájékozódási futásban a lányok versenyt a szentesi Közgazdasági Szakközépiskola II. csapata nyerte, a szegedi Radnóti és

a Frankel Leó Szakközépiskola I. csapata előtt. A fiúk sorrendje: 1. Kossuth (Vásárhely), 2. Radnóti (Szeged), 3. Bethlen (Vásárhely).

A környezetismereti versenyben a lányok között a szegedi Radnóti gimnázium, a Gutenberg szakközépiskola és a Radnóti gimnázium III. csapata végzett a dobogón, míg a fiúknál Radnóti III., Radnóti II. és Erdészeti I. volt a sorrend.

Vasárnap már csak a szokásos társadalmi munka várta a fiatalokat, majd Turcsikné Süli Mária, a megyei KISZ-bizottság titkárának zárásává után hazautaztak a csapatok. Az időnyitót nagy tábor tehát befejeződött. De úgy is mondhatnánk: a természet barátai számára most kezdődött a nyár.

B. Z.

Találtunk egy tojást

A titokzatos ugartyúk

Jól esik gázolni ilyenkor a pusztai magas füvében és hallgatni a felhők messzegeben nótázó pacsirtát. Rezgő szárnycsapásokkal emelkedik a végtelen kékségben, s a parázsló nappal a hang is elhal. Csendesebb napok jönnek, a költés és a fiókanevelés ideje ez a szegedi tájon is. Most fészkel a füves puszták jellemző, kedves madara, az ugartyúk is. Furcsa, borbongatózó flótázó, furulyászó hangját alkonyoztatja hallatja, amikor mozogni kezd. Sajnos, nagyon kevés van belőlük. A galamb nagyságú, rozsdaszürke alapú sötétbarnás mustrázott tollazatával pedig jól beleolvad a homokos, sivárnak tűnő környezetébe. Szemük óriási és lábuk hosszú, karcsú.

Szatymaz és Pusztaszer tájain az idén több helyen kezdtek fészkeléshez. Kötési ideje: 25–26 nap. Fészke nagyon egyszerű, csak egy kis talajmelyedés rejt két kőszürke alapon, rendezetlenül, fekete-barna csíkokkal átszőtt és foltozott tojásait.

Bár a fiókák fészkelhagyók, vagyis kikelésük után alig-hogy megszáradnak, elhagyják szülőhelyüket — mégis legtöbbjük zsákmányul esik. Pedig a kicsiknek is kitűnő mimikriájuk van. Erdemes tulajdonsága, hogy ha „sikerrül” közelről meglepni, megleven a földhöz lapul és ilyenkor úgynevezett kataleptikus állapotba meredve mozdulni sem tud, s a rátaláló tudatlan emberek vad ösztöneinek is áldozatul eshetnek. Az ugartyúk szigorú természetvédelem alatt áll, s ezért is óvjuk, vigyázzunk magyar pusztáink egyik legjellegzetesebb madarát.

Ilyentéjt, a nyári szünet közeledtével, majd beköszöntével még jobban „kijáratnak” gyermekeink a város körüli rétek, szőlők és puszták illatos messzegeibe. Figyelmeztessünk! „Elhagyottak” látszó tojásokat találva a földön, ne vegyék ki, ne bolygassák meg! — mert az az ugartyúk fészke is lehet. Lelapult kis fiókat lelve, ne vegyék „megsajnálva az árvát” magunkhoz, mert ez a biztos pusztulás számukra. — az általános iskolákban — év végéhez közeledve — az élővilág órákon nem lenne felesleges beszélgetni a diákokkal a nyári nyaralások „természetvédelmi” viselkedéséről, cselekedeteikről szólni. Mit tegyenek vagy éppen mit ne tegyenek, ha fiatal állatokat találnak kirándulásaik alkalmával. A természetben a jó szándékú, de tudás és természetvédelmi ismereteket nélkülöző gyermekek is ropant pusztítást okozhatnak! A természetvédelmi nevelőmunkában a biológus szakmunkások szerepe óriási és sokszor egyedül. S hogy ez így van, bizony állítom és tudom — jó harminc év távlatából is látom Kozáry Gyula tanító bácsim, amint kezembe nyomta Herman Ottó „A madarak hasznáról és káráról” szóló könyvet, amikor látta, hogyan „tanítottam” a pacsirtafiókat a zsíroskenyér-evés fortélyaira. Ma is emlékezem — a könyv sárga lemezeire, soraira és tanítóim intő szavaira.

A nyári kirándulások, amikor a rétek, vizek, erdők és puszták lakóival való titkos és titokzatos találkozások a nagy élmények ideje — ne felejtsük ki, felnőttek, szülők és pedagógusok, hogy a természet védelmére intő szavunk egy életre szól. Pusztai virágok, pettyes tojások és örökéhes fiókák, velük kezdődik az élet örök körforgása, s folytatódik... az ember és a természet egységében.

Csizmázia György

Bűvöskocka-világbajnokság

Budapesten, a Vigadó épületében június 5-én rendezik meg az első bűvöskocka-világbajnokságot. Tizenkilenc országból érkeznek hazánkba a Rubik-kocka leggyorsabb kezű forgatói, hogy összemérjék a szemfülességüket, logikai és térbeli képességüket, no és ügyességüket a magyar bajnokkal. A versenyzők mindegyike azonos, számára a verseny kezdetéig teljesen ismeretlen állásból kezd meg a kocka bűvölését. Az eredményt számítógéphez kapcsolt különleges időmérő szerkezettel regisztrálják, így az egymásután sorra ke-

rülő versenyzők teljesítménye pontosan összehasonlítható.

A világbajnokság házigazdája a Konsumex Külkereskedelmi Vállalat, a kocka exportőre és a kockát gyártó Politoys Ipari Szövetkezet. A világbajnokság védnökei Török István külkereskedelmi államtitkár és Szabó Imre ipari miniszter-helyettes lesz. Az esemény rendezője a Magyar Hírdető.

A világbajnokság tiszteletére a Magyar Posta bélyegket bocsát ki és azokat eladó napi bélyegzővel is el látják a VB. napján.